

# HRVATSKI LIST

Izisi svaki dan u 6 sati jutro u Puli o nakladnoj tiskar-  
Jos. Kropf, Trg Cestara i III ulica Radetzy 20, gdje  
se nalazi tiskara, uređništvo i sprava lista. Za uređništvo  
odgovara izdavalac Jospf Haln. Telefona broj 58. Broj  
poljanske štodionice 36.615. Predplata iznaša 2 K 40 h  
mjesečno, 6 K tromjesečno, pojedini broj stane 6 helera.  
Oglase računna se po 20 h (jednostupni petitetrad (3 mm).

Godina I.

Pula, utorak 23. studena 1915.

Broj 132.

## Uzaludna jurišanja Talijanaca.

### Brzobjavne vijesti.

#### Rat u Srbiji.

##### Borbe u klanu Babune.

Ha g, 22. novembra. Engleskim listo-  
vima javljaju iz Rima, da su Srbi isprav-  
ni klanac Babunu, bez da bi imali gubi-  
taka na momčadi i topništvu. Zadnje su  
borbe bile jako ljute. Bugari i srpske za-  
lazične klasi su se na nožev za poziciju  
u klanu, koja gospoduje nad cestom Bi-  
toj-Prilip. Međutim je srpska vojska uz-  
maka u Bitolji. Tamo je pučanstvo do-  
čekalo vojsku ganuljivo. Pučanstvo bježi  
iz Srbije na grčku granicu, jer se boji  
klanja bugarskih komitadžija.

##### Pukovnik Pribičević u balkanskom ratu.

A t e n a, 22. novembra. (D. u.) Srpsko  
poslanništvo objavlja sljedeću vijest od  
dne 16. novembra: „Agence Bulgaire“  
tvrdi u vijesti od dne 14. o. m. j. da se je  
prva srpska pukovnija pobunila protiv  
svoga pukovnika Milana Pribičevića, da  
je u umorila i onda se razlila. Srpsko  
poslanništvo smatra svojom dužnošću da na-  
glasi, da ne opstoji pukovnije, koja je bi  
u ovom momentu ogrešla o svoju najvišu  
dužnost protiv kralja i domovine. Puko-  
vija Pribičevića je najglasovitija u srpskoj  
vojski, kaost i Milan Pribičević, koji  
je najmlađi pukovnik i jedan od najpos-  
sobnijih časnika, koji je u trim zadnjih  
ratovima na bojnim poljanima bio triput  
promaknut. Vijest, što ju Agence Bulgaire  
siri i koji čudaje komentare prikazuje  
se još nečasnijom, pošto je ovo onaj pu-  
kovnik Pribičević i njegova pukovnija,  
koji su pomogli Bugarima da zauzmu  
Papeste, najbolju tvrdjavu Drinopolja,  
kada su Srbi za vrijeme balkanskog rata  
dotekli Bugarima na pomoć.

##### Srpska se vlada seli.

L o n d o n, 22. novembra. (D. u.)  
„Daily Chronicle“ javlja iz Atene: Srpska  
je vlada ostavila grad Mitrovicu, te se  
podala na jug u smjeru Dibre. Najbrže,  
da će vlada potražiti utočište u Albaniji.

##### Neuspjesi francuskih četa.

„Frankfurter Zeitung“ javlja: Operacije  
ententnih četa između Kriovaka i Van-  
dalova imale su jedini rezultat, da su  
Bugari izmedju Strumice i Vardara smje-  
stili vojsku, koja je i onako bila potreb-  
na za zaštitu njihovih boka. Osnova je  
Francuza bila, da uznapreduju preko ri-  
ke Karaša i uspostave svazu s onim Sr-  
bima, koji vojvaju u predjelu Bitolja i  
koji su odsječeni od glavne vojske. Me-  
đutim je ova vojska pretrpjela odlučan  
poraz, pošto je prije razvila očajan otpor  
protiv Veleša. Porazi su bili sa svih strana  
opkijleni, morali su Srbi napustiti Prilip,  
te se povući neposredno pred čančevu  
Bitolju. Francuzima je za čas uspjelo, da  
uspostave svazu s ovim srpskim četama;  
kasnije su međutim bili hametice pora-  
ženi na obali Erke rijeke i prisiljeni, da  
pobjegnu preko rijeke prema grčkoj gra-  
nici. Sada su sasvim odsječeni od Srba,  
koji kod Bitolja vojvaju uz neprekidni uz-  
mak. Sva je prilika, da će poraz Srba  
kod Prilipa i Francuza na Černoj rijeci  
skloniti Grčku na brzu odluku, jer po-  
radi ovih događaja prijeli Grčkoj svu  
veća opogib, da će uzimati poražene  
čete prenijeti rat na grčko zemljište. Po-  
ložaj je ententne vojske kod Kriovaka  
vanredno teoban, budući da ju s boka  
ugrožavaju Bugari, koji stoje neposredno  
pred Bitoljem.

##### Francuski izvještaji o bojevima u Macedoniji.

P a r i s, 22. novembra. Službeni izvje-  
štaj od dne 18. novembra donša vijest  
o vojsci u orijentu:  
Dne 17. novembra nije bilo nikakvog  
Posebnog događaja ni na Černi, ni na

Vardaru. U okolici Kostorne, sjeverno  
Rabrova, navalli su Bugari dne 16. i 17.  
novembra. Sve smo naše pozicije uzdr-  
žali.

„Frankfurter Zeitung“ primjećuje ov-  
me: Pod Kostornom valjda se razumijeva  
Kosturno, što leži sjeverno Hrobrova, na  
bugarskom tlu. Posto ententne čete ne  
stoje nigdje na bugarskom tlu, radi se u  
valjda samo o navali, koja je bila podu-  
zeta u smjeru od Kosturne.

##### Belgijci na Balkanu.

A m s t e r d a m, 22. novembra. „Va-  
terland“ javlja iz Londona: Prama vijesti  
iz Calaisa tri će bataljuna belgijskih grena-  
diera biti otposlana na srpsku frontu.  
Momčad je već dne 17. novembra preve-  
zena u Marsilju.

### Ententa i događaji na Balkanu.

#### Blokada Grčke.

L o n d o n, 21. novembra. (D. u.) Li-  
stovi javljaju iz Atene: Englesko posla-  
ništvo javlja, da su vlasti entente zaklju-  
čile gospodarsku i trgovačku blokadu  
Grčke.

#### Kičener u Ateni.

L o n d o n, 22. novembra. (D. u.) Reuter  
javlja iz Atene: Pogovor između Kičenera  
i Skuludisa trajao je sat i pol. Engleski  
je poslanik pristuvao pogovoru. Na to  
je sljedilo ministarsko vijeće, koje je dugo  
trajalo. Navečer je Kičener otputovao.  
Cilj putovanja nije poznat.

#### Izjava grčke vlade.

A t e n a, 22. novembra. (D. u.) Reuter  
javlja: O pogovoru Kičenera sa kraljem  
i ministarskim predsjednikom drži se  
stoga tajna. Očito nije nastupila nikakva  
važna promjena u položaju. Vlada je iz-  
javila, da je ona pripravna ispuniti u naj-  
širem smislu zahtjeve entente u koliko  
ne bi time ozbiljno trpjeli grčki odnosi  
napram drugih ratujućih vlasti.

#### Grk o politici Grčke.

B e r n, 22. novembra. Profesor Sphyr-  
ris piše u „Bundu“, da će Grčka morati  
voditi Njemačkoj prijaznu politiku. Cen-  
tralne vlasti uz Tursku, Grčku, Rumunju  
i Bugarsku hoće da stanu na put  
panslavizmu. Na početku se je rata sma-  
ralo svakog germanofila veleizdjajnikom  
i svakoga, koji je govorio za Njemačku  
nazivalo se Efilatom. To sam ja sam na  
sebi iskusio, veli Sphyris. To su bila teška  
vremena za Grčku, koja su nakon pada  
Venizolosa posve iztežila.

#### Akcija četvornog sporazuma na Balkanu.

Iz Zeneve javljaju: Veliku pažnju po-  
buduje članak pariškog „Temps“-a, gdje  
se veli, da se Italija ne može nadati po-  
bjeđi nad Austro-Ugarskom, pa bi stoga  
trebala da bezodvlačno pošalje zbor na  
Balkan.

„Corriere della sera“ javlja: Četvorni  
sporazum poduzeo je jučer zajednički  
korak kod grčke vlade. Govori se, da se  
je Italija toj akciji pridružila. Cini se,  
da se radi o veoma enerzičnoj mjeri en-  
tente.

Glasilo ministra izvanjskih posala „Gi-  
ornale d'Italia“ piše: Zajednički korak  
četvornog sporazuma u Ateni iznijet će  
čitatelj pilanja, na koja Skuludis mora  
dati jasan odgovor i sigurne garancije.  
Ovaj će korak imati značaj ultimatum, a  
ako ne će nositi obilje ultimatum. Čet-  
vorni sporazum hoće da bude sasvim  
na čistu o sudbini, o opskrbi i slobodi  
akcije svih savezničkih četa, eventualno  
također japanskih.

Listovi izvide u Parizu, da Denis-Co-  
chinu unatoč srdačnom doteku, što mu  
se je priredilo u Ateni, ne će počti za ru-  
kom, da izvrši kakov mu drago uspjeh,  
pošto je utjecaj središnjih vlasti na vladu  
i krunu u Ateni odviše moćan, a da bi  
mogla nastupiti kakova promjena. To bi  
bilo moguće jedino enerzičkim istupom  
četvornog sporazuma, i ako se ne može  
priprejati, da Grčka prijede u tabor ne-  
prijetelja, ipak se mora uz svaku cijenu  
osvijetiti, da bi takav događaj iznenadio  
saveznike. Potrebno je, da saveznici u  
vojničkom pogledu budu spremni na sve  
slučajeve na kopnu i na moru.

„Namjerama što bi ih imali poduzet  
saveznici, pišu pariški listovi: Silno en-  
glesko-francusko brodovlje stoji kod Malte  
pod parom, da otplovi, čim prvi zapo-  
vjeđje, prama helenskoj obali. Brodovlje  
ne će imati nikakove političke zadaće,  
nego će biti pozvano, budu li prilike to  
iziskivale, da nadje siguran zalog. U ovom  
se trenutku više ne radi o lijepim rije-  
čima o blokadi već o djelu.

#### Ententa i neodlučnost Grčke.

M i l a n, 22. novembra. Pred kratko  
vrijeme iznijele su ruske novine vijest, da  
je Italija odlučila doći Srbima na pomoć,  
i da je Salandra na to formalno pristao.  
„Riječ“ sada ovo demantira i naglašuje,  
da akciji u Macedoniji ne sudjeluje Italija.  
Rusko novinstvo sudi, da je Grčka sklo-  
pila poseban ugovor sa Bugarskom i da  
će ona naskoro stupiti na stranu central-  
nih vlasti. Radi ovog entente ne preostaje  
drugo, već da protiv Grčke započne re-  
presalijama. Grčka je sve svoje čete usta-  
vela sa bugarske granice. Englesko investo-  
vanje mnije, da neutralnost Grčke ne bi  
ententi ništa pomogla. Mogućnost, da bi  
mogla Grčka razoružati srpske čete, ako  
stipe na grčko područje, sine entente, da  
zahijeva od Grčke garancija. O vrsti ovih  
garancija nije dosadna došlo ništa u jav-  
nost.

#### Iz Rumunjske.

B u k a r e s t, 22. novembra. Držanje  
rumunjskog novinstva obzirom na izbor  
rektora je značajno za raspoloženje, što  
ga izazivlje u Rumunjskoj vojničko-politi-  
čki položaj u Europi. Izuzevši „Adve-  
ruria“, koji objavljuje intervjue sa bivšim  
rektorom Jonecujem, ostala štampa sila.  
Izgleda, kao da su se rumunjski akcija-  
nistički već tako priučili na poraze, da ih  
pitanje rektorata ni najmanje ne uzne-  
miruje. Unistene Srbije nije za Rumunju  
sklopu malenu stvar. Vlada se ne obazire na  
riječ političara, koji hoće, da se Rumunjs-  
ka uplete u rat. Filipescu još ne miruje.  
On je upravo otvoreno pismo na mini-  
stru predsjednika i ministra rata radi  
vojničkih dobava, u koje je upleten i  
njegov sin. Za nedjelju pozvan je sastanak  
Lige, koja je utemeljena pred nekoliko  
sedmica od kojih 50 parlamentaraca, te  
je imala dvije sjednice, a onda je zaspala.  
Izgleda, kao da će ova skupina u parla-  
mentu zastupati ratnu stranku.

#### Rusija i Rumunjska.

M i l a n, 22. novembra. Vijesti talijan-  
skih novina iz Rumunjske, kako se do-  
kazalo, nijesu dolazile iz pouzdanog izvora.  
Te su vijesti davali samo opozicionarni  
političari, koji nemaju nikakve svuze sa  
vladom. Danas se je pisalo, da će Rumunjs-  
ka odmah ustupiti u rat, a sutra su već  
dolazile protivne vijesti. Izgleda, da  
će Rumunjska ustupiti u rat, kada uvidi  
kakav će biti konačni uspjeh. Pošto je  
postignut spoj između centralnih vlasti i  
Bugarske, nije isključeno, da će se i Ru-  
munjska morati pridružiti centralnim vlasti  
i da Rusija nije nikada mislila obavijediti ru-  
munjsku neutralnost. Tu se izjavu obje-  
lodanilo, da se opovrgne neke tendenci-  
jne vijesti centralnih vlasti. Vijest je u  
Rumunjskoj učinila dobar dojam. Prama  
Srbiji pokazuje Rumunjska iskreno saučes-  
će, te je primila preko svojih granica

oko 11.000 srpskih bjegunaca, te je svima  
dala i zasluzbe.

### Razno.

#### Engleska i norveško parobrodarstvo.

K r i s t i j a n i j a, 22. novembra. Pa-  
robrod „Kristianifjord“ stigao je u Ber-  
gen. Englezi su ga na putu zastavili i  
doveli u Kirkwall, te su zaplijenili 600  
skrinja slanine i 17.000 vreća kave, koje  
će se opet otposlati u Ameriku.

K r i s t i j a n i j a, 22. novembra. Ravnatelj  
norveške američanske linije javlja  
„Morgenblad“u, da društvo u sadašnjim  
prilikama ne vidi drugog izlaza, nego da  
prestane prevažanjem nekih predmeta, kao  
n. pr. slanine i druge robe, za koju se  
Englezi boje, da bi se mogla dalje otpre-  
mati u Njemačku.

#### Momčad potopljenih parobroda.

P a r i s, 22. novembra. (D. u.) „Temps“  
javlja: U Marsilju je stigao postanski pa-  
robrod „Mossoul“ sa momčadi triju engleskih  
parobroda, koji su bili u Epejskom  
moru potopljeni i to Sir Richard Arwdry,  
California i Lumina.

#### Što znadu Rusi o Belgiji.

P e t r o g r a d, 22. novembra. „Novoe  
Vremja“ tvrdi, da su Nijemci u svrhu  
priprave treće obrambene linije unistili  
u Belgiji sve parkove i šume. Bolnice su  
u Belgiji krate njemačkih bolesnika. Oso-  
be koje su rodjene iz god. 1859., a  
koje se nalaze u državnoj ili zasebnoj  
službi, vojnička je uprava uvristila u re-  
dovitu vojsku.

### U hidroplanu nad Mljecima.

Ratni dopisgik iz Trsta šalje „Berliner  
Tageblatt“ dopis pod naslovom „Nad  
kanalom Grande“.

„Uspjelo mi je saznati autentično o  
posljednjem značnom napadaju na Mljette.  
Govorio sam s aviatikarom, koji je bacao  
bombe na grad. To je nevjerovatno mlad  
čovjek, jedva iznašao iz vojničke škole i  
čovjek se gotovo prestrasi kad pomisli,  
da se ovakvom mladom čovjeku povjere-  
rava tako velika odgovornost, da svoje  
ognjene strijelce poput Zeusa baca na kro-  
vove jednog kulturnog grada. Njegovom  
prodavanju bijaše povjerenja najveća  
odgovornost, a kako se pokazuje s pot-  
punim pravom. Jer Mljeci su po našim  
aeroplanima tako bombardirani, kako je  
to u redu samo iz stanovitih vojničkih  
ciljeva i po mogućnosti čuvati ostali dio  
grada. Da se to moralo dogoditi, sakrivali  
su sami Talijani, jer su prije toga bom-  
bardirali otvoreni grad Trst, što je protiv  
svih zakona međunarodnog prava. Časnik,  
s kojim sam govorio, nije sjedio sam u  
svojem stroju. Zapojedničkom stroja bijaše  
jedan časnik, s kojim na žalost nijesam  
mogao govoriti, jer je uslijed eksplozije  
benzina lak ranjen pa se nalazi u lije-  
ničkoj njezi. Razgledao sam aeroplan,  
koji je lelio nad ponositim Mljecima. To  
je veliki hidroplan, sa širokim krilima,  
njegov široki čamac imade dva sjedala od  
kože, za pilota i za motrca.

Motritelac i onaj koji baca bombe, sači-  
njavaju jednu te istu osobu. Pred njim  
leži bilježnica, s desna mu je pako stroj za  
bacanje bomba i treba samo da ga se  
dotakne i bombe padaju na zemlju. Mladi  
mi je taj časnik pripovijedao o svome  
ljetu nad Mljecima sljedeće:

Mi smo imali nalog da bombardiramo  
pomorski arsenal, kolodvor i električnu  
centralu. Nismo mogli propustiti da bom-  
bardiranj Trsta ne osvetimo, pa smo se  
tjaj zadaći s oduševljenjem posvetili. Nebo  
je bilo oblačito gustin oblacina. Ne mogu  
točnije označiti smjer našega puta, jer ne  
ću da odam, gdje smo se digli i opet  
iskrali. Bit će dosta, ako vam velim, da  
smo svoj cilj potpunoma postigli.

Kad smo se vinili nad grad, pružala  
nam je željeznička pruga sigurni putokoz.  
No uza sve to nismo mogli odmah pro-

naći grad, jer su u Mlecima vrlo oprezni, pa nam nijedan trag svjetla nije pokupio, gdje se grad nalazi, ni jedna svjetlika nije osvijetljivala ulice. Tada opazimo obrise tornja krkve sv. Marka poput crne siluete u tamnoj noći i to nam je pokazalo put i služilo nam za orijentaciju. Polazeći sa toga središta, orijentalni smo se glede ostalih zgrada, a tamni sjaj kanala poslužio nam je dobro. Osobito smo jasno vidjeli kanal Grande. Duskora smo već razabrali i velike trgovce, pa i ladje u luci. Za vremena, dok smo letili u okrug nad gradom, bili smo na čistu sa čitavim planom grada i razabrali smo sve jasnije njegove konture, koje si odabramo za nišan naših bomba.

Prva je bomba pala a uspavali Mljeci probuđise se u strahu i panici. Naglo zasjajise nebrojene svjetiljke, čitav dućet reflektora okrenuše se prema nama, ali prije, nego što nas zahvatise, mi smo već utekli hicima, kojima su nas pozdravili. Reflektor iz Tre Porci silno nas je obavljao, ali čini se, da nas uza sve to nisu ni opazili. Mi smo imali osjećaj, kao da nijedan hitac nije bio ostar, jer nas nijedna sarnpela nije dostigla. Mi smo pustali bombe jednu za drugom: jednu na arsenal, dvije na kolodvor, a tri na električnu centralu. Jedna od bomba bila je teska 50 kg. a sve ostale bombe bile su upaljive. Učinak smo odmah mogli razabrati. Ponajprije smo vidjeli na četiri mjesta požar i mogli smo vidjeti, kako je magazin u arsenalu plinuo. Već smo bili dalje od Mljetaka, a plamen je još uvijek rasvijetljivao nebo. Naša ekspedicija trajala je kratko vrijeme. U 9 sati u večer smo se digli, u četvrt na jedaest bili smo nad Mlecima, nad gradom smo kruzili četvrt sata, a već oko pol noći iskrcali smo se.

I nas put bio je vrlo zanimiv. U motorom čamcu uputili smo se preko burnog mora do hidroplana. Plovidli smo preko nebrojenih područja mina, ali nikada nismo naišli na jednu talijansku

minu. Nismo se imali česa bojati, jer mine su kao i anarhisti, što bacaju bombe, one su naime uvijek pogibeljne samo velikima.

Nasa je mornarica organizirala svoju posebnu pomorsku policiju, koja istražuje talijanske mine, te obdržava neprestano ratijske na moru. Naš čamac nosio nas je po valovima kad na jednom opazismo da iz valova vire sive cijevi. Ove su se na ginjale na desno i na lijevo i na jednom se rastvorile kao kakav vodeni cvijet. I sada smo razabrali sivi skrvinju, koja se više dizala nad vodom, a na koncu razabramo dugu i usku siluetu ladje. Jedna podmornica digla se je pred nama iz valova. Sad se podigne okrugli pokrov, ispod kojega izmijli neki čovjek. To je zapovjednik podmornice, visok i sunhovanj poručnik, sa sbrljanim rimskim licem. Upravo je čudnovat, kako si ovi pomorski časnici međusobno nalikuju. I njemački i engleski i austro-ugarski pomorski časnici prikazuju jedan te isti tip, to su ista lica, jednako garava, a svi su oni odgojeni, da odole jednoj te istoj pobelji. Časnik je kroz kovnu cijev dao zapovijed u nutrinju ladje kao u podzemni svijet, i odmah zatim ladja se sve više dizala, a vodom je pljuskala na sve strane i slana magla udarila nam u lice. Tada izadješe iz otvora još dva čovjeka: Zamjenik zapovjednika i jedan momak. Petnaest ovakvih ljudi živi u toj ribi-sličnoj ladji i jedva im je ondje udobnije, nego što je bilo onima u ribjem truhlu. Mornara imade među njima malo. Većinom su mehaničari i električari jer je nutrinja ove ladje zapravo mala tvornica. No ipak su svi oni pomorci. Podmornica nam je izvela razne manevre, a onda je opet pred nama zaronila u vodu pa smo na koncu vidjeli opet sive cijevi, periskop, oko podmornice. I mi smo bili začudjeni u svom čamcu, znajući da nas ljudi, u toj ladji, ispod vode, kroz ovo pro-matrazju. I sada nas naša mala ladjica poveze preko valova Jadrana kući.

## Zadnje vijesti.

### Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 21. novembra. (D. u.) Službeno se javlja: Rusko bojište.

Ništa nova.

#### Talijansko bojište.

Talijanci su nastavili navalu na cijelom goričkom mostobranu istotako tvrdokorno kao i bezuspješno. Osobito ogorčen bio je boj u odseku Oslavje, gdje je valjano dalmatinsko domobranstvo poduprto po hrabroj kranjskoj 17. pukovinji opet usvojilo dionase pozicije, koji je prekušao još ostao u ruci neprijatelja. Južno Podgore navalilo se pet puta. Beznadni nastaji Talijanaca slomili su se ipak djeoniem u vatri, djelomice u borbama sa ručnim granatama. U odseku zaravanku Doberdoba naplerena su bila naperanja Talijanaca u glavnom protiv prostora sv. Martina. Nakon topničke priprave usmogli su Talijanci ovdje prodrijeti u našu borbeni frontu. Ali noćnom protunavalom dobiši smo opet izgubljeno tlo osim malog promaknutog komada jarka. Sjeverno goričkom mostobrana prekoratili su slabe neprijatelj-

ske sile južno Zagore Soču, ali je naveler bila lijeva obala rijeke ispražnjena od ovih Talijanaca. Na tirolskoj je frontu protivnik u zadnje vrijeme odustalo od Col di Lane. Valjda za to, da opravda svoje mnogobrojne izvještaje o ovom području, vatra talijanskog teškog topništva bila je ovdje jačao tako žestoka kao nikada. Tri su navalne na vrh brjega bile suzbijene.

#### Srpsko bojište.

U području Čajnice boreće se austro-ugarske čete bacile su Grnogorec iz njihovih pozicija na sjevernom obronku brjega Goleča. I istočno Gorazda u toku su okršaji. Austro-ugarska skupina iz Nove Varoši približava se Pripolju. U Novom Pazaru zaplijenila je vojska Kövessova 50 mužara, 8 poljskih topova, 4.000.000. puštanjih fišeka i mnogo ratnog orudja. Neprijatelj, što je još ostao istočno grada bio je izterjan od njemačkih četa, u čijim je rukama zapustio 300 zarobljenika, Austro-ugarska kolona, što prodire u dolinu Ibra, izjursila je jučer preko dana tri susljedne srpske pozicije, 20 km sjeverno od Mitrovice. U tami domogne se još i čet vrte, pri čemu zarobi 200 momaka i zaplijeni 6 topova, 4 strojne puške, jednu municijusku kolonu i mnogobrojne

Humoreska Čita Jose.

### Kako sam liječio svoj reumatizam.

(Dalje.)

Privlačilo me je i to, što je uporaba njegova jednostavna i ne prijehi čovjeka u njegovu zvanju. Hajde da! Prije nego li se povjerim liječniku, pokušat ću taj „Reumatizam“. Prema oglednici tretat ću jednu jedinu bovu i ozdravit ću. Hm! Lijepo je i divno, pogotovo, što je i cijena bovi umjerna!

Šesti dan iza te moje odluke primim u uredu postom „Reumatizam“. Doista čudotvoran lijek! Po priloznom naputku imao sam tri puta na dan da ispijem po zličicu, a svako večer prije spavanja čvrsto natatrem bolna mjesta. Uz naputak je bilo i nekih pedesetak „javnih zahvala“ iz tkozna kojih krajeva, jedino ne iz onih, koji su bili meni poznati. No to me nije ni najmanje smetalo, nego me je najviše zanimalo to, što su svi ti ljudi, koji se ovo javno zahvaljuju, ozdravili od reuma-

tizma uporabom jedne jedine boce, kako se iz njihovih priznanica razabire. Ta to je divno, jer nije bijes, e će ljudi pisati „javne zahvala“ bez opravdana razloga.

No jedina mi je stvar zadržavala briga. Zena i punica ni zaboga nijesu smjele da saznaju za „Reumatizam“, jer su bile čvrsto uvjerenje, da sam potpuno ozdravio. A u naputku eto piše, e treba svak večer prije spavanja da se natatrem. Da to radim kod kuće, o tom ni misliti. Nego gdje? Ta gdje drugdje nego u uredu! Ostajaj ću nešto dulje iza uredovnih sati i kad svi drugovi izjadu, mazat ću se i tri, da će sve kosti pucauti. Mislím, da me će mnogo smetati, ako se natatrem tri četiri sata prije spavanja. Istina, preostajalo je mi ošad u večer nešto manje vremena za običajnu „času vina“, ali zdravlju za volju žrtvovat ću kroz ovo nekoliko dana i to.

Odmah se dajem na liječenje. Ne imajujem se za žlicice, povučem jedan gutljaj iz boce. Bome — „Reumatizam“ nije imao lošeg ukusa. Bio je osrednje sladak i oštro mirisao po šumskom bilju, čemu

konje. Vojska Gallwitzova zarobila je u uspjesnim borbama južno sedla Prepolja 1800 Srba.

Istočno i jugoistočno Pristine prihobiva navalu prve bugarske vojske usprkos žilavom srpskom otporu uvijek na prostoru. Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Hoffer, podmaršal.

### Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 22. novembra. (D. u.) Službeno se javlja:

#### Zapadno bojište:

Neprijateljske je topništvo pokazivalo živahnu djelatnost u Champagni između Moze i Mezele i istočno od Luneville.

#### Istočno bojište.

Slab ruski napadaj protiv grobišta od Luxta bude odbiven.

#### Srpsko bojište.

Kod Soče u dolini Ibra odbili smo srpske zalaznice. Iznudili smo ulaz u dolinu Laba s obje strane Padujeva. Jučer smo zarobili preko 2600 Srba, zaplijenili šest topova, četiri strojne puške i mnogobrojno ratno orudje. U arsenalu u Novomparzaru palo je u naše ruke 50 velikih mužara i 8 topova starijeg kova.

Vrhovna vojna uprava.

### Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 22. novembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Na dardanelskoj fronti topnički dvoboj i žestoka borba bombama.

### Italija ne će sklopti posebnog mira.

London, 22. novembra. (D. u.) Reuter javlja iz Pariza: Iz Rima se brzojavlja, da je Italija pristupila ugovoru, e ne će zaključiti posebnog mira.

### Strago pretraživanje grčkih brodova.

London, 22. novembra. (D. u.) „Times“ javlja iz Atene: Ratni brodovi engleske strago pretražuju sve grčke brodove u Egejskom i Sredozemnom moru.

### Razne vijesti.

Kako se dobivaju pečke (kostiće) iz grožđa. U koliko se groždini pest ne upotrebljeva za pečenje rakije, baca se ga po

naivje na kupove i uporabi kao gnjojivo ili ostavi da leži kao odmetak bez vrijednosti.

Čim se pojavi plijen na površini dropakih kupova, moramo da se latimo rešetla i njime lučimo pečke (kostiće) od dropa, prije nego bi se imala razvili plijenjan u nutrinju kupova; ova bi naime mogla štetno da djeluje na krmlju vrijednosti kolača iz groždini pečaka. Prosljanje pečaka (kostiće) iz dropa obaviti treba zato što prije.

U svakom slučaju, bilo da dodje drop odmah ispod tiskala, bilo da se u potrebu prije za petlot (bevanje) ili za drčenje rakije, treba ga prosijati. Svaka će kuga imati za to rešetlo, odnosno može isposuditi kod susjeda takvo, koje se obično upotrebljava i za prosljanje žita; u ovom mora da imade takve škljice, da mogu kroz padati samo pečke sa malo ostataka od lupina. Za prosljanje treba drop, ako se slučajno u gradama nalazi, razbrojati, da pečke ne ostanu unutra. U slučaju, da je palo sa pečakama mnogo komadića lupina, treba ih ponovno prosijati kroz gušće rešetlo.

Prosljanje pečke (kostiće) valja na tanko razgrnuti na zravnocnom prostoru (na livanu, žitnici), da se osuse. Plist ne smije da bude preko jednog prsta debela. Neka se za vrijeme susenja te pečke češće prebacuju! Susenje traje, ako su prilike zgodne, nekoliko dana. Što se većma susne, to je veća sjernost da nam kostiće ne će spljesniti.

Dobro susenje pečaka ne preporuča se samo radi opće koristi, nego i radi toga, jer bi se loše pljesnive pečke slabije platalo, a ne bi ih se ni htjelo preuzeti (kupiti).

Sasma posušene pečke mogu se na kup spremiti ili u vreće postaviti. Iza toga pak ne bi dobro bilo da se za njih više ne brigamo, već je nužno, da ih češće pregledamo, da se ne bi možda počele kvariti. Opazimo li, da su se pečke ugrijale ili da su se počele makar malo pljesniviti, onda ih treba opet razgrnuti i ponovno susiti.

Shodno je da se pečke, prije nego ih poslavimo u vreće, opeta prosiju kroz gušće rešetlo, da se očiste od raznog smeća, primjese naime drugih stvari mnogo smanjuju mnozinu ulja, koja bi se dobila iz čistih pečaka, ako bi pak ove primjese iznosile više od 5 posto, moralo bi se kod preuzeca (kupnje) sniziti cijenu.

Vlada kupuje dropline dobro pususene uz cijenu 20 K po q.

## Istarska Posujilnica u Duli

Tko želi uložiti sigurno svoj novac na štednju,

tko ima platiti „Posujilnici“ interes ili što na račun svog duga,

tko bi htio u potrebi da digne koliko iz svog uloška kod „Posujilnice“

### taj nek ide

u delavnik između 6 i 7, a u nedjelju i praznik između 3 i 4 sati

popodne u „Narodni Dom“ (palaca „Istarske Posujilnice“) na

II. kat u pisarnu d.r. L. Scaler, odvjetnika i vojnčkog branitelja.

li. Za nekoliko sam časaka osjećao u ženu, prije nego sam dospio, da ju sav začudjen upitam, što je na stvari, — promislí samo, u našem domu imademo čeljadje, koje krađe!

— Miostiva, po stoti vam eto put kažem, da ja nijesam ukrala, tako mi uspomene moje matere! — javi se iz kuhinje kuharica kroz plač.

— A što je, dušice? — okrenem se znatljivo prema ženi.

— Eto na, slušaj! Ti dobro znaš, e imademo od srebrnoga pribora po dvanaest komada...

U meni su se počele javljati crne žlutnje.

... i gl, danas poslije podne pošla sam da pribor uredim, a kad tamo... jedne je žlice nestalo, a dobro znam, e su još jučer bile sve na broju.

Hm! — izvije mi se iz grla i osjećao sam, kako mi je krv navalila u glavu. — Zar doista? — izlanem nehotice.

— Kako? Misliš li, da sam kraj završih oteju slijepa? Kako možeš da sumnjaš o onom, što ti kažem!

(Dalje slijedi).